

Utenforskap og mangel på arbeidskraft er hovedutfordringer for kommunene de neste årene

Samfunnsbedriftene 27.03.2024, styreleder Gunn Marit Helgesen i KS og styreleder Pål Smits i Samfunnsbedriftene

Tett samarbeid med arbeidsinkluderingsbedriftene bidrar til løsning på begge utfordringene samtidig.

Inkludering i arbeidslivet er en nøkkelutfordring for kommunene. Det er et paradoks at kommunene opplever økende utenforskap i arbeidslivet og mangel på arbeidskraft samtidig. En enda mer aktiv kommunal bruk av egne arbeidsinkluderingsbedrifter vil bidra positivt til å redusere begge utfordringene. Hvis flere hender kommer i arbeid, vil det også gi en betydelig avlastning for kommuneøkonomien.

Norge har 320 arbeidsinkluderingsbedrifter fordelt på 95 prosent av kommunene. Felles for dem alle er at de hjelper folk å komme i aktivitet eller arbeid, enten det er uføretrygdede, personer på arbeidsavklaringspenger og sosial stønad, innvandrere, ungdom i utenforskap, sykemeldte, folk med rusutfordringer, eller andre grupper som står utenfor arbeidslivet.

Gjennom sitt virke i de fleste av landets kommuner, har arbeidsinkluderingsbedriftene en unik forståelse av lokale forhold og behov. De kjenner til kommunens utfordringer, det lokale næringslivet og arbeidsmarkedet. Dermed kan de tilpasse tiltak og løsninger som passer for den enkelte kommune. I tillegg er bedriftene fleksible og har god tilpasningsevne. De kan utvikle skreddersydde programmer og tiltak for å inkludere personer som står utenfor arbeidslivet. Dette gir kommunene fleksibilitet i møtet med lokale utfordringer.

Et tettere partnerskap mellom kommuner og arbeidsinkluderingsbedrifter har en rekke fordeler:

- **Økt tilgang til arbeidskraft.** Arbeidsinkluderingsbedrifter kan bidra til å rekruttere og inkludere personer som ellers ville stått utenfor arbeidslivet. Dette gir kommunene tilgang til en bredere arbeidsstyrke og reduserer mangel på arbeidskraft.
- **Et mer inkluderende samfunn.** Kommunene og kommunale bedrifter har en sterk forpliktelse til å inkludere personer med nedsatt funksjonsevne, langtidsledige og andre sårbare grupper. Dette bidrar til et mer inkluderende samfunn der alle får muligheten til å delta. Vi skal heller ikke undervurdere hvilken enorm effekt inkluderingen har for den enkeltes selvbilde og egenverdi.
- **Flere statlige arbeidsmarkedstiltak.** Gjennom et samarbeid kan kommunene trekke veksler på arbeidsinkluderingsbedriftenes kompetanse om effektiv bruk av de statlige arbeidsmarkedstiltakene. Det gir flere i varig tilrettelagt arbeid, flere ansettelser med lønnstilskudd og tiltaksplasser i arbeidsforberedende trening.
- **Bidrag til kommuneøkonomien.** Flere statlige arbeidsmarkedstiltaksplasser og prosjektmidler lokalt vil virke direkte på både utenforskap og mangel på arbeidskraft. I tillegg til å sikre nok hender til å gjøre alle oppgavene kommunen skal utføre, avlaster det kommuneøkonomien og gir rom for å investere i andre viktige områder.

Et tett samarbeid mellom kommuner og arbeidsinkluderingsbedrifter kan gjøre inkluderingsarbeidet mer effektivt og profesjonelt i hver enkelt kommune. Det vil være en kraftig ressurs for å bidra til å løse utfordringene knyttet til utenforskap og arbeidskraftmangel. Og ikke minst bygger det opp om den type bærekraftige lokalsamfunn vi ønsker å ha i Norge – hvor alle får bidra gjennom deltakelse i et inkluderende arbeidsliv.